

GAZETA LWOWSKA

DZIENNIK DLA DYSTRYKTU GALICYJSKIEGO

Nr. 22

Środa, 3 września 1941 r.

Rok I

Samoloty niemieckie nad Charkowem i Krymem

Ożywiona działalność lotnictwa na całym froncie

Z KWATERY GŁÓWNEJ NACZELNEGO WODZA, 3. 9. — Naczelną Komendę Niemieckich Sił Zbrojnych komunikuje w dniu 2 września:

Lotnictwo niemieckie atakowało skutecznie linie kolejowe w okolicy Charkowa i na południowy-zachód od Moskwy. Samoloty bojowe zatopiły na Dnieprze jedną kanonierkę sowiecką, wzniciając na trzech dalszych pożary.

W walce przeciwko Wielkiej Brytanii lotnictwo bombardowało ubiegłej nocy porty aprowizacyjne New Castle nad rzeką Tyne. Celne rzuty bomb wywołały silne pożary i gwałtowne eksplozje. Inne eskadry lotnicze atakowały lotniska Anglii środkowej.

Nieliczne samoloty brytyjskie przelatywały w nocy na 2 września b. r. nad Niemcami północno-zachodnimi. Artyleria przeciwlotnicza zestrzeliła jeden nieprzyjacielski bombowiec.

BERLIN, 3. 9. — Eskadry lotnictwa niemieckiego, wspierające armię lądową dokonały skutecznych ataków w rejonie Petersburga. Wojska sowieckie poniosły dotkliwe straty w ludziach i materiale. Na obszarze tym zniszczono m. in. 18 czołgów sowieckich, uszkodzono 150 samolotów ciężarowych, i zmuszono do milczenia baterię sowieckiej artylerii przeciwlotniczej.

Na środkowym odcinku frontu wschodniego niemieckie samoloty bojowe atakowały linie komunikacyjne i skupienia oddziałów sowieckich. W rejonie Konotopu, Kurska i Briańska zniszczyły celne bomby torry kolejowe, powodując wykoślenie kilku pociągów. Nurkowce nacierały na sowieckie kolumny zmotoryzowane, niszcząc przytem 20 czołgów. Zniszczeniu uległa znaczna ilość samochodów ciężarowych i dwie bolszewickie baterie przeciwlotnicze, 15 pociągów pancernych zniszczono po części doszczętnie po części poważnie uszkodzono.

W południowej części frontu wschodniego niemiecka broń lotnicza atakowała lotniska i urządzenia kolejowe bolszewików. Ataki te, które

wszędzie spowodowały wielkie zniszczenia oraz straty w ludziach i materiale, obejmowały również ważne pod względem wojskowym obiekty w zachodniej części Krymu. Na wschód od Dniepru stały w płomieniach pomieszczenia i hangary lotnicze, a wybuchające raz po raz potężne eksplozje dopełniły dzieła zniszczenia.

BERLIN 8. 9. — W dolnym biegu Dniepru zaatakowały Sowiety w niedzielę znaczniejszymi siłami pozycje niemieckie. Ataki te odparto z krwawymi dla bolszewików stratami. W czasie tych zwycięskich walk obronnych wzięto 1000 jeńców i zdobyto 21 granatników oraz wielkie ilości broni piechoty innego rodzaju.

BERLIN, 3. 9. — Wojska sowie-

ckie ponowiły, na południe od Kijowa przy poparciu artylerii i przy użyciu kanonierek, próbę przerzucenia swych sił na zachodni brzeg Dniepru, ale i ta próba, podobnie jak poprzednio, została udaremniiona. — Bolszewicy ponieśli bardzo ciężkie straty.

Zniszczone czołgi

BERLIN 3. 9. — Na środkowym odcinku frontu wschodniego bolszewicy rzucili do walki oddziały pancerne. Wojska niemieckie rozbiły te oddziały. W czasie tych walk zniszczono 25 czołgów sowieckich, w tym osiem 52-tonowych. Ogółem zniszczono w zasięgu operacyjnym jednego tylko niemieckiego korpusu 86 czołgów sowieckich.

Defilada w dymiącym Wyborgu z udziałem wojsk, które miasto zdobyły

HELSINKI, 3. 9. — Wśród dymiących jeszcze ruin Wyborga odbyła się wielka parada wojskowa, w której brali udział jako goście również przedstawiciele niemieckich sił zbrojnych.

Defiladę odebrał generał Osch; zapoczątkował ją przemarsz oddziałów, które brały udział w zdobywaniu miasta.

Po defiladzie zwrócił się generał z odezwą do żołnierzy, wyrażając im podziękowanie za dzielną postawę oraz oświadczając m. in. iż jednocześnie ze zdobyciem tego miasta przestał istnieć również narzucony pokój moskiewski.

W porcie oddano 9 honorowych strzałów armatnich, poczem na wieżę św. Olafa w zamku wyborckim wciągnięto przy dźwiękach marszu Bjoerneberga tę samą fińską flagę wojenną, którą stamtąd usunięto w dniu zawarcia narzuconego przez Moskwę pokoju tj. 13 marca 1940 r. Następnie generał zwrócił się z serdecznymi słowami do gości niemieckich.

Odczytano również telegram feldmarszałka Mannerheima, wyrażającego swoje podziękowanie armii fińskiej. Delegaci Wyborga

składali podziękowanie żołnierzom fińskim za oswobodzenie miasta.

BERLIN, 3. 9. — Zażarte walki Finów z bolszewikami prowadzone były od pierwszej chwili w nieprawdopodobnie ciężkich warunkach terenowych i atmosferycznych. Pierwszy etap walki zakończył się obecnie zwycięstwem Wyborga. Już podczas ubiegłych tygodni można było stwierdzić, że dzięki współpracy wojsk fińskich z niemieckimi dokonano okrążenia i rozproszenia dwóch dywizji sowieckich na środkowym odcinku frontu pomiędzy Oceanem Lodowatym a Zatoką Fińską, na wschód od Salli. Zajęcie Wyborga, będące następstwem wielkiej kierowanej przez marszałka Mannerheima ofensywy fińskiej po obu brzegach Ładogi, ma dla Finów szczególnie wielkie znaczenie.

Zdobycie stolicy Karelii jest równoznaczne z odzyskaniem ważnego portu przeładunkowego i ośrodka gospodarczego, podczas gdy dla bolszewików oznacza ono utratę ważnej pozycji w cieśninie karelskiej.

Posiadanie Wyborga ułatwia Finom wydatnie dowóz posiłków dla dalszych operacji. Miarą znaczenia, jakie ma odzyskanie utraconego w roku 1940 na rzecz Rosji Sowieckiej Wyborga dla dowództwa niemieckiego, jest nadanie fińskiemu przywódcy ruchu wolnościowego, marszałkowi Mannerheimowi Krzyża Rycerskiego Krzyża Żelaznego.

Skuteczne operacje Finów w Karelii, które rozwijały się na półwyspie Karelskim i w międzyczasie przesunęły się między Zatoką a jeziorem Ładoga do dawnej granicy fińsko-sowieckiej, zaś na północ od jeziora Ładoga i daleko po za jezioro mają wielkie znaczenie w połączeniu ze skutecznym marszem wojsk niemieckich z południowego wschodu, południa i zachodu na rejon Petersburga. Po stracie Wyborga na północy i ujściu rzeki Ługi w Zatoce Fińskiej na zachodzie, morskie siły zbrojne Sowietów pod Petersburgiem zostały tak ścieśnione, że nie mają już prawie żadnej swobody ruchów. Najlepszym dowodem tego jest ni-

Anglicy nawiązali łączność z bolszewikami

Oświadczenie premiera Iranu

TEHERAN, 3. 9. — Jak donoszą z dobrze poinformowanych kół, w miejscowości Kaswin, o 160 km od Teheranu, spotkały się oddziały brytyjskie i sowieckie.

TEHERAN, 3. 9. — Premier Furughi oświadczył w parlamencie w związku z ostatnimi wydarzeniami, że rokowania z przedstawicielami mocarstw napastniczych sprawiły, iż sytuacja do pewnego stopnia się wyjaśniła. — Treść układów, jakie zostaną zawarte, będzie natychmiast podana do wiadomości parlamentu. Fu-

rughi podkreślił, że stolicy i jej ludności ani rządowi nie grozi najmniejsze niebezpieczeństwo. Premier zwrócił się do członków izby z prośbą o wpłynięcie uspokajającego na ludność, co w znacznej mierze przyczyni się do pomyślnego wyniku rokowań rządowych.

3.000 Persów zginęło

BUDAPESZT, 3. 9. — Z Teheranu donoszą, że w czasie nalotów lotnictwa angielsko - sowieckiego na otwarte miasta i wsie w czasie trzydniowych walk zabito 3.000 osób.

Parlamentaryzm się skończył

Darlan pozbawia deputowanych wpływów

VICHY, 3. 9. — „Journal Officiel” publikuje ustawę, na mocy której biura senatu i izby posłów zostają przeniesione z Vichy do Chatelguyon. Zabrania się odbywania w przyszłości oficjalnych zebrań posel-

skich w departamencie Allier. Zarządzenia te są wynikiem usiłowań Darlana w kierunku przewręcenia starego parlamentaryzmu francuskiego.

Z końcem sierpnia wypłacono wprawdzie posłom diety po raz ostatni, kończą się również pozostałe przywileje, jak np. bezpłatny przejazd koleją, nie mniej jednak na razie senatorowie i posłowie pozostają nadal formalnie przedstawicielami kół wyborczych. Niektórzy z nich posiadają jeszcze pewne wpływy w swych okręgach wyborczych, które często wyzyskują dla potajemnej opozycji przeciw rządowi, wrogo ustosunkowanemu do parlamentaryzmu. Pociągnięto to za sobą konieczność nadzoru policyjnego nad szeregiem posłów i senatorów. Przeniesienie biur parlamentu z centrum polityki francuskiej do Chatelguyon zostało przyjęte z rozgoryczeniem.

Wojna w Afryce

RZYM, 3. 9. — Włoski komunikat wojenny z poniedziałku wymienia walki na froncie Tobruku, gdzie samoloty włoskie obrzuciły bombami obozowiska wojskowe, obiekty portowe i fortyfikacje, oraz donosi o nalocie samolotów brytyjskich na wyspę Rodos, i potyczkach w rejonie Gondaru.

Hull ucierpiał

AMSTERDAM 3. 9. — Brytyjskie biuro informacyjne donosi, że z niedziel na poniedziałek znaczniejsze siły lotnicze Niemiec dokonały nalotów na Anglię. Szczególnie ucierpiał miasto Hull, gdzie jest spora ilość zabitych i rannych.

Bliskie połączenie morskie z Finlandią

dało Niemcom zajęcie Rewla

SZTOKHOLM 3. 9. — Zajęcie Rewla i Portu Bałtyckiego wysuwa prasa szwedzka na pierwszy plan. Dziennik „Stockholms Tidningen” podkreśla z naciskiem znaczenie strategiczne powyższych dwóch punktów oparcia, których zajęcie stanowi koniec panowania sowieckiego nad Zatoką Fińską. Hanako zostało zupełnie odcięte, a Niemcy uzyskały bliskie połączenie morskie z Finlandią. Ponadto ustało niebezpieczeństwo zagrażające Finlandii ze strony Rosji Sowieckiej z południa. „Svenska Dagbladet” podkreśla, że flota sowiecka straciła ostatnie szanse ucieczki przez Bałtyk. Nielicznym lo-

dzim podwodnym udało się może wydostać z obrębu niemieckiego zapór minowych w Zatoce Fińskiej, aby dać się internować w Szwecji, okręty wojenne jednak są skazane na to, aby jako pływające baterie współdziałać przy obronie Petersburga. Jest jednak wątpliwe, czy dotrą do tego portu.

BERLIN 3. 9. — W czasie walk o Rewel (Tallin) bolszewicy ponieśli niezwykle ciężkie straty. Rozbiciu uległy 22-ga zmotoryzowana dywizja strzelców, 10-ta dywizja strzelców i resztki 16-ej dywizji strzelców, a ponadto liczne jednostki marynarki i formacje robotnicze.

Koncentracja sił na Dalekim Wschodzie

wedle danych japońskich

SZTOKHOLM, 3. 9. — Komandor porucznik Tominaga, członek naczelnego dowództwa japońskiego, podał przegląd sił zbrojnych, które zgromadził t. zw. związek państw „ABCD” przeciwko Japonii. Zwrócił on uwagę na to, że najostrożniejsze antyjapońskie zarządzenia wojskowe wyszły z Anglii, która kontynuuje umacnianie swoich pozycji w Malaccie i Birmie, zaś angielska flota na wodach Dalekiego Wschodu jest stale zasilana nowymi ciężkimi jednostkami bojowymi.

Do Malakki przybyło ponad 70 jednostek wojennych, 70.000 żoł-

nierzy zawodowych, 20.000 ochotników, oraz 500 samolotów bojowych. Większość wojsk regularnych pochodzi z Australii. W Birmie znajduje się 65.000 żołnierzy, 50 samolotów i kilka, niezbyt groźnych zresztą, jednostek bojowych morskich.

Wedle oficjalnych komunikatów japońskich, Stany Zjednoczone skoncentrowały u Filipin 45 okrętów wojennych, między nimi dwa krążowniki, 14 łodzi pościgowych oraz kilka mniejszych jednostek, 200 samolotów i 25.000 żołnierzy.

Przy kiosku gazetowym

Pod tym tytułem drukujemy artykuły czy też wyjątki z artykułów zasługujące naszym zdaniem na uwagę, przyczem poglądy w nich wyrażane nie muszą pokrywać się ze stanowiskiem „G. L.”.

TANNENBERG

Rocznicy bitwy pod Tannenbergiem poświęca „DEUTSCHE ALLGEMEINE ZEITUNG” artykuł, z którego przytaczamy następujące ustępy:

Bolszewicy i poganiacze angielscy, którzy za nimi stoja, przypuszczali, że dla armii niemieckiej będzie niemożliwością przezwyciężyć milionowe, bogato wyposażone masy wojska sowieckiego, doskonałe linie obronne, a przede wszystkim ogromne przeszerzenie wschodu, złe, pełne wybojów drogi, bagna, lasy i rzeki oraz wszystkie inne trudności. Obecnie są oni rozczarowani, tak jak w roku 1914/15. Wówczas aliancy podległe wojenni byli święcie przekonani, że rosyjski „walec parowy” zmiażdży każdy opór i wtargnie niepowstrzymanie na teren Niemiec; jak Francuzi i Anglicy na zachodzie, tak krzyczeli Rosjanie na wschodzie: „Na Berlin!”

Tak było pod Tannenbergiem z końcem sierpnia 1914 r. Wielokrotnie przeważający wróg, przewyższający ilością wojska i materiału, poniósł druzgocącą klęskę. Wydany dnia 29 sierpnia o godzinie 10-ej wieczorem rozkaz Hindenburga do armii rozpoczynał się od słów: „Wróg został całkowicie pobity i rozproszony”. Wzięto do niewoli 92.000 żołnierzy, zdobyto 250 armat. Naliczono 30.000 zabitych żołnierzy nieprzyjacielskich. Straty niemieckie w zabitych i rannych wynosiły zaledwie 13.000. Była to ciężka i twarda walka, która stawiała wojska niemieckie wobec najtrudniejszych zadań. Wrażenie w Niemczech, jak również w całym świecie, było ogromne. Niemożliwość stała się rzeczywistością i tym sa-

Prasa obaliła Menzies

SZTOKHOLM, 3. 9. — Premier australijski Menzies ustąpił i równocześnie złożył on urząd przewodniczącego Partii Zjednoczenia w Australii. Na jego miejsce wchodzi zastępca premiera i minister skarbu (finansów) H. W. Fadden, który jest przywódcą Partii Krajowej.

W czasie konferencji prasowej premier Menzies oświadczył, że powodem jego ustąpienia była niepopularność w pewnym odłamie prasy.

Kłeska powodzi

NOWY JORK, 3. 9. — Z północnych okolic stanu Wisconsin donoszą o wielkich powodziach, spowodowanych długotrwałymi opadami deszczowymi. Kilka set rodzin musiało opuścić swoje domy.

mym skończył się mit o niezwyciężoności Rosji. W przeciągu kilku dni zniszczono armię składającą się z pięciu korpusów i 3 dywizji kawalerii. Od czasu Tannenbergu nie wyzbyli się Rosjanie już uczucia, że są słabsi od „germańców”.

A dziś w wojnie przeciw bolszewikom padają na wroga coraz silniejsze razy.

Nawet starzy żołnierze, którzy w

Francja Petaina zdusi komunę

Ogólno-polityczne rozmowy z Niemcami

PARYŻ, 3. 9. — „Marszałek Petain i rząd francuski są zdecydowani w akcji represyjnej przeciwko zamachom komunistycznym posunąć się tak daleko, jak to okaże się koniecznym” — oświadczył ambasador Brinon z okazji przyjęcia dziennikarzy amerykańskich. Zainterpelowany co do stosunków niemiecko - francuskich, Brinon oświadczył, że stosunki te są normalne, jednakże w obecnej chwili odbywają się rozmowy o charakterze ogólnie - politycznym.

VICHY, 3. 9. — W czasie uroczystości z okazji rocznicy istnienia Legionu Żołnierzy Frontowych wy-

głosił marsz. Petain na stadionie w Vichy przemówienie. Marszałek wyraził członkom legionu podziękowanie za to, że dają całemu narodowi przykład koleżeństwa, gorliwości i wierności. „Rząd ma na oku tylko jeden cel polityczny, mianowicie pamiętać o zobowiązaniach Francji — powiedział Petain — oraz przestrzeganie obrony honoru i interesów wszystkich Francuzów w taki sposób, aby mógł wziąć na siebie odpowiedzialność wobec historii”. W końcu marsz. Petain wyraził swą zgodę, ażeby legion nosił odtąd nazwę „Legionu Żołnierzy frontowych i ochotników narodowej rewolucji”.

Szaleńcza szarża kawalerii sowieckiej

załamała się w ogniu karabinów maszynowych i dział

(Sprawozdanie korespondenta wojennego)

Na polance leżą wysunięte naprzód czujki 3 kompanii, ze wszystkich stron otoczone puszcza. Za nimi, w odległości kilku kilometrów, ukryły się gniazda kaemów i doły strzeleckie, które, rozrzucone na długiej linii, tworzą front batalionu przeciwko możliwemu kontratakowi bolszewickiemu.

W południe, upalnego dnia letniego zaczyna się masowe natarcie kawalerii sowieckiej, wychodzące z olbrzymiego lasu. Nieprzyjacielscy jeźdźcy wychylają się w wielkich gromadach z krzaków i z wysokiej trawy i pojawiają się nagle nie tylko przed czujkami, ale równocześnie po obu ich stronach. Karabiny maszynowe zaczynają grzechotać, strzelcy biorą na cel nieprzyjaciela, co przychodzi im z łatwością. Ale przewaga „czerwonych” jest zbyt wielka. Przysuwają się na małą odległość,

rzucają granaty ręczne.

Tylko jednej części czujki niemieckiej udaje się oderwać w ostatniej chwili od nieprzyjaciela. Ścigani nieustannym szybkim ogniem żołnierze z trudem przebijają się wreszcie przez wąskie przerwy w pierścieniu nieprzyjacielskim, do linii bojowej

batalionu. Inni polegli po bohater-skiej walce do ostatniego tchu, ale niejednego kozaka wzięli z sobą na drugi świat. Przybyły z pomocą drużyny i plutony batalionu przyjmują rannych i możliwie najdłużej powstrzymują przewagę nacierających krasnoarmiejców wściekłym ogniem karabinów i pistoletów maszynowych.

Już nieprzyjacieli, nacierający gromadą ślepo i uparcie ma olbrzymie straty. Niektórym oddziałom oficerom i żołnierzom udaje się ustawić strzelaniem przebieć przez wyjąca tuszecę do własnych pozycji.

Tu też, niespodziany atak znajduje krwawe swoje zakończenie. Ciężkie karabiny maszynowe, artyleria przeciwlotnicza i przeciwpancerna, a wreszcie i baterie artylerii polowej, stojące bezpośrednio za pozycjami, powstrzymują galopujące masy. Przełom, którego celem było wzniesienie przy pomocy kawalerii zamieszanie na tyłach frontu niemieckiego, spalił na panewce. Podjęty nazajutrz kontratak oczyszcza przedpole od bolszewików, którzy cofają się za rzekę.

Jeńcy zeznają, że szwadrony ich zostały straszliwie przetrzebione. Składają się one wyłącznie z wojsk

GALERIA WSPÓŁCZESNYCH POLITYKÓW

Czerwony marszałek Budienny

Od 1903 do 1917 r. Semion Michajłowicz Budienny ćwiczył rekrutów carskich, a w niedzielę prowadził ich prawdopodobnie do cerkwi. Wówczas nic jeszcze nie zdradzało, że ten

kawalerzysta z marsową bródką zostanie kiedyś marszałkiem Unii Sowieckiej.

Budienny nie jest wcale zbyt dąnym członkiem partii, nie brał nawet udziału w rewolucji październikowej w 1917 r. Wówczas był jeszcze wachmistrem w pułku dragonów i

nikt nie wie, czy w owym czasie opowiedział się za carem, czy za radami żołnierskimi. Gdy armia rozpadła się Budienny udał się najpierw do swej wioski rodzinnej. Powszechny chaos, jaki wówczas panował w Rosji, stał się jego żywiołem. Obudziły się w nim instynkty anarchistyczne. Z maruderów armii zorganizował bandę łupieską. Interes szedł dobrze, toteż do oddziału przyłączyli się coraz to nowi ludzie. Było ich najpierw 50, 100, potem 500, a w jesieni 1918 r. Budienny rozporządzał już pełnym pułkiem kawalerii.

Zdarzyło się, że Budienny przypadkowo operował ze swoim „pułkiem” na obszarze, gdzie organizował wojnę partyzancką przeciw białym Stalin. Przyszły dyktator umiał wykorzystywać sławę watażki. Z jego rozkazu Budienny rzucił hasło: „Proletariusze, na koni!” Nazwisko Budiennego pociągało ludzi jak magnes. Z pułku rabusiów powstała brygada, dywizja, korpus, wreszcie pierwsza czerwona armia kawalerii.

W Carycinie Stalin zorganizował pierwszą frondę przeciwko rywalowi swemu Trockiemu. Trzej, którzy wówczas stali u jego boku, Woroszyłow, Timoszenko i Budienny, są dziś marszałkami Sowietów.

Wokół działalności Budiennego w okresie wojny z białymi powstały legendy. Sława jego niewątpliwie rosła. Poważnie nadszarpnęła ją jednak wojna polsko - bolszewicka, kiedy to Budienny, zamiast zgodnie z rozkazem Tuchaczewskiego ruszyć na Warszawę, skierował się na Lwów, aby go złupić i przez to przyczynił się do klęski bolszewików.

Po wojnie robił szybką karierę: został inspektorem kawalerii, szefem wojskowego okręgu moskiewskiego, w 1935 r. otrzymał buławę marszałkowską, w dwa lata później zasiadał w trybunale, który ukazał na śmierć Tuchaczewskiego. Pod koniec zimowej wojny fińskiej uczestniczył w kampanii, nie odznaczając się zresztą niczym.

Budienny odznaczony został trzykrotnie orderem Czerwonego Sztandaru, dwukrotnie orderem Lenina i dwukrotnie orderem Czerwonego Sztandaru z szablą i rewolwerem.

Sławę urobiła Budiennemu częściowo propaganda. Nakręcono m. in. wielki film pt. „Dzień z życia Budiennego”, literat sowiecki Asiejew napisał epopeję „Budienny”, pojawiły się nowelki o „generale kawalerii”, a marsz Budiennego jest podobno znany w najdalszych zakątkach Sowietów.

Żył stoi on przed największą próbą swego życia. Od 12 lipca jest naczelnym wodzem wojsk na odcinku południowo - zachodnim. Walki na Ukrainie, jak świadczy ich przebieg, nie przysporzą jednak Budiennemu nowych laurów.

ZGUBY

100 RUBLI nagrody za zwrot dokumentów — na nazwisko Ilona Maria Karniewska — zgubionych 30-go VIII. Zgłoszenia: Rozwadowskiego 49 m. 1. 1190

50 Rb. NAGRODY za zwrot zgubionej pamiątkowej książki pod tyt. „WESOŁE IGRAŚKI” K. Makuszyńskiego ul. Macyńskiego Nr. 66, parter. 1080

UNIEWAŻNIAM

skradziony paszport na placu Solskim na nazwisko Bernacka Maria — Kleparów, Korytna nr. 17. 1246:

MEDALIK MATKI BOSKIEJ CZĘSTOCHOWSKIEJ, napis — „Pamiętka I. Komunii św. I. IV. 1928. M. G. T.” Kto byłby w posiadaniu tegoż, jest proszony o łaskawy zwrot — za wynagrodzeniem. Proszę uprzejmie tylko o medalik — jako rzecz bardzo pamiątkową — dla mnie. Nowotnowa Maria, Lwów, Gródecka 8. 1105

UNIEWAŻNIAM paszport Teresia Tadeusz Gerstmanowic, legitymację kolejową, em. II. referendariusz i prośbę złodzieja o odanie za wynagrodzeniem. 1206:

ROZMAITE

PRACOWNIA gósetów „Elastik” Lwów, Lyczakowska 47, przyjmuje zamówienia z dostarczonych materiałów, polecając modele wiedeńskie: biustonoszy, pasów brzuszników, gorsetów etc. 1128

MANICURE wykonuje pięknie, starannie, tanio w domu oraz na zamówienia. Holów-ki 5/9, oficy. 734

KRAKÓW „INFORMATOR” Włodzimierz Huka, — Kraków, Piłarska 19, załatwia wszelkie sprawy handlowe — kupno, sprzedaż kamienie, willi, parcel i wszelkich innych nieruchomości — INFORMACJE BEZPŁATNIE 1

PRZEPISYWA-

NIE na maszynę, podania i tłumaczenia. Lwów, — plac Akademicki 1 pierwsze piętro. 813

AKUSZERKA przyjmuje panie — Ormiańska 2, III. piętro. 499

WYROBY pamiątki kasety HUCULSKIE, zakopiańskie, przyjmuję w komisji: A. Lewicki, Legionów nr. 7.

PORCELANĘ naczynia kuchenne przyjmuje w komisji: A. Lewicki, Legionów nr. 7.

OGŁOSZENIE

Dyrekcja Kolejowa przy ul. Zygmunto-wojskiej 1, poszukuje Halperna A. — brahama, majstra kuźniczego ur. 1920 r., zamiesz. Lwów, Rynek 5, który dnia 4. VII. zgłosił się do roboty przy ul. Pełczyńskiej i do dzisiaj niema o nim żadnej wiadomości. Dyrekcja prosi — ktoby wiedział o jego miejscu pobytu, — zawiadomił Matkę jego, Rynek nr. 5, by się zgłosił w Dyrekcji jako niezbędny pracownik do wyrobu walców dla Dyrekcji kolejowej — Lwów, Zygmunto-wojska 1. 1104

FUIRA ubrania, obuwie — przyjmuje w komisji: A. Lewicki, Legionów 7. 1216:

DYPLMOWANA PIELEGNIARKA wykonuje tanio — zastrzyki, domiętnowe, podskórne, stawia banki, pi-jawki. Listy Gą-gowych z dokładną zeta Lwowska — „Nr. 1011”. 1011

GALANTERIE

stanili, goręty na zamówienie — ze swoich lub powleczonych materia-łów poleca: Józef Maziarz, Halicka nr. 18. 1211

PODANIA prośby, tłumaczenia na język niemiecki. Załatwia-nie wszelkich spraw. Biuro pisa-nia i tłumaczeń Kraków, Floriańska 55. 1057

PRYWATNE GELLERA JÓZEFA, — lat 28, który do 23. VI. był w Szkole — poszukuje żonę, ul. Karpiń-skiego 3. 508

MOŻE

ktos wie, co stało się ze szedłą — ANTONIM SOKOŁOWSKIM, aresztowanym w Lwowie 1940 — przez NKWD, proszony jest usłynie o łaskawie podanie — wiadomości dla rodziny pod adresem: Broś, ul. Dwernickiego 6, m. 3. 1164

POSZUKIWANY Roth Jakob, lat 26, — wysokiego wzrostu w okularach — wracający przed 7 tygodniami z Gologór — względnie Złoczowa do Lwowa. — Wiadomości gorąco prosi Fischer, — Lwów, Zimorowicza 5. 1041

INKA Bujakowa z Krakowa prosi Hankę z Jakubowskich i Zdzisława o wiadomości: Kraków, Michałowski 2, m. 9. 1056

ANTONI

Jan Mikolajczak, ur. 24. VI. 1923 i Andrzej Wysocki III. 1940, uwiezio-ny i do ostatniej chwili przebywający w Stanisławowie na początku stycznia 1940 i osadzeni w tamtejszym więzieniu. — Wiadomo, że przebywali tam jeszcze w lutym 1941. Ktoby posiadał jakie informacje o nich, proszony jest usłynie o wiadomości do p. Mariana Kreycz, — Lwów, ul. Pohl-lanka 11. 1161

PODHAJCE — STRYJ Genia Molinska — Tarnobrzeg, prosi Drogich rodziców, braci z Podhajca i z Stryja o wiadomości czy żyją i gdzie są. Jestem zdrowa, pracuję, czekam powrotu do Was. Dziwnie nie pisze, — Lolek bez zmiany. Odpowiedź: Adm. „Go-go” — Kraków, „Nr. 974”. 974

MANECZKU! Lwów, AKADEMICKA 8. Wszyscy jesteśmy zdrowi wraz z Te-sią. Nartowski. 910 ki 8.

DABROWSKI

Bolesław, ur. 1891 aresztowany 23-go III. 1940, uwiezio-ny i do ostatniej chwili przebywający na Jachowl-owa 7. O wiado-mości o nim prosi siostra, Lwów, Li-stopada 16, Bru-lińska. 1072

STRYJ. Geniu, co słychać u Was? Jestem niespokojna. Czekam. Nuśka, My-slenice. 743

KTO wie o Ka. Adamie Gromadzkim — przebywającym w więzieniu w Tarnopolu — ostatnio wywiezionym do Berdyczowa, pro-szony jest o przy-tamtejszą milicję celem wyłączenia się — i do dzieła nie wrócił. Kto by wie-dział cośkolwiek o zaginionym, proszę podać wiadomości siostrze: Pawłow-ska, Lwów, Fran-go 15, m. 8. 1103

MAJATEK

Barona Brunickie-go PODHORCE — koto Stryja. Pro-szę o wiadomości o Henryku Drozdow-skim z Wiercian. Wałkowińska, — zeta Lwowska — „Nr. 912”. 912:

WIADOMOŚĆ o GULI ZYGMUN-CIE przebywają-cym ostatnio w Brygidkach, blaga-ją rodzice, — ul. Ketrzyńskiego 39. 1054

RODOWICZ Kazimierz, lat 34, idąc dnia 17. lip-ca br. ze Stryja do Lwowa, został przytrzymany nad Mikolajowie — Dniestrem — przez tamtejszą milicję celem wyłączenia się — i do dzieła nie wrócił. Kto by wie-dział cośkolwiek o zaginionym, proszę podać wiadomości siostrze: Pawłow-ska, Lwów, Fran-go 15, m. 8. 1103

MATKA

prosi Janusza Mi-danute Tłuchow-skich we Lwowie, o wiadomości o samej drodze do Gońca Krakow-skiego przez „Ga-zetę Lwowską” — „Nr. 912”. 912:

PANIA Sochacką Janinę, prosi Nina o wiado-mości o ojcu. — Kraków, Moniusz-ki 83 a, m. 7. 1135

NOWOTNY EUGENIUSZ, przebywał na Ka-zimierzowskiej w Brygidkach — od kwietnia 1940. — Ktoby wiedział o jego losie — prosi bardzo o wiadomości żona, Lwów, Gródecka 8, m. 9. 1106

INŻ.

Brojanowski Mi-chal, właściciel przedsiębiorstwa budowlanego — w Rzeszowie — odesyłać za Złoczow-ską. Łoński Ta-deusz, Lwów, — Lwowskich Dzieci nr. 10. 1086

STRAWIŃSKI EDWARD, aresztowany — w Lwowie 10. kwe-tnia 1940, następ-nie podobno wię-ziony w Kijowie. Wiadomości proszę dać: Lwów, Su-pińskiego 11 a, m. 8. 989

FRANCISZEK PAULIK emeryt. generał — ADAM PAULIK pierwszy uwięzio-ny w grudniu 1940 w Brygidkach, — Ktoby coś o nich wiedział, — zech-ce dać wiadomości — Obertyńska 2, m. 8. 1004

2 dnia

Obowiązek uwidaczniania cen w markach

Zgodnie z zarządzeniem Starosty m. Lwowa z dnia 30 sierpnia 1941 r. wszystkie towary w handlu detalicznym wystawiane na sprzedaż na wystawach, w gablotkach, na targach, w halach targowych, na ulicach lub placach względnie innych miejscach sprzedaży winny być zaopatrzone w cenniki zawierające nazwę towaru podaną w jęz. niemieckim i polskim lub ukraińskim oraz wartość (cenę) zaznaczoną w markach (wzgl. fenigach, a nie w rublach, jak to było dotychczas).

Zapisy do szkół powszechnych

(z) Zapisy do szkół powszechnych we Lwowie rozpoczyna się dnia 8 września i będą trwały do 15 bm. Obowiązkowi szkolnemu podlegają dzieci urodzone w latach od 1928 do 1934 włącznie.

Rodzice względnie opiekunowie dzieci narodowości polskiej i ukraińskiej winni zgłaszać dzieci do zapisów w szkołach położonych najbliżej ich miejsca zamieszkania. Przy zapisach należy okazać metrykę chrztu, świadectwo szczepienia ospy, ostatnie świadectwo szkolne, oraz paszport lub inny dokument stwierdzający tożsamość rodziców wzgl. opiekunów.

Rejestracja nauczycieli

(z) W najbliższym czasie rozpocznie się rejestracja nauczycieli pragnących otrzymać zatrudnienie w państwowym szkolnictwie powszechnym w roku szkolnym 1941/42.

Skończą się nadużycia w sklepach

(z) Wobec mnożących się ostatnio wypadków nadużyć w sklepach żywnościowych ze strony personelu na szkodę konsumentów, informujemy, że zażalenia należy wnosić do Wydziału Handlowego Zarządu Miejskiego (Ratusz, pokój Nr. 33), który w stosunku do winnych będzie stosował surowe kary aż do usunięcia z pracy włącznie.

Odpowiedzi Redakcji

WP. Stala Czytelniczka. Notatka, na którą się Pani słusznie oburza, jest tak bezsensowna i przejrzysta, pomijając już jej samowolne założenie, że czybiła ona, jak nas zapewniają w zupełności celu. Polemika jest zatem zbędna.

Ks. J. C. Prosimy o przybycie do redakcji, godz. 10—11.

WP. Leonard Weber. Sprawę Pańskiego planetarium przekazaliśmy władzom.

(B) Jest w naszym piśmie rubryka, jakiej nie spotyka się w prasie żadnego kraju.

To — ogłoszenia.

Jakie? Czytelnik domyśla się zapewne.

POSZUKUJĘ brata..., nauczyciela, więzionego przez bolszewików do ostatnich dni czerwcowych przy ul. Kazimierzowskiej.

POSZUKUJĘ męża... wywiezionego do Charkowa w czerwcu 1940.

POSZUKUJĘ żonę, uwięzioną w Tarnopolu.

..., aresztowany przez NKWD 21. III. 1940 we Lwowie, siedział przy Łackiego. — Ostatnią wiadomość dał w czerwcu 1940. — Który z aresztowanych Panów wiedziałby o jego dalszym losie, względnie o terminie śmierci...

...Kto miałby jakieś wiadomości, proszony jest najusilniej o zawiadomienie żony...

O wiadomość... błagają rodzice.

..., 18 lat, aresztowana przez NKWD 12. XII. 1940...

...wzięty przez bolszewików do robót...

...wzięty do wojska sowieckiego...

...wywieziony rzekomo do Kijowa...

ZAGINAŁ bez wieści...

80 członków chóru TREMBITA wyjechało na tournée na Kaukaz i do Azji środkowej — rodziny we Lwowie błagają o wiadomość...

Te ogłoszenia są drukowane zwykłą czarną farbą — jedynie dlatego, że niemożliwe jest drukować krwią i łzami. Są to dokumenty historyczne, wymowniejsze w swej tragicznej zwięzłości, niż wszelkie opisy, artykuły lub traktaty propagandowe. Jak niesamowity refren, powtarzają się co parę wierszy te same słowa: „aresztowany, wywieziony, zaginął”...

Mała karteczka, wypełniona możliwie najczytelniej, wędruje do okienka administracji. Kasjerka oblicza takse: od słowa „błaga” do słowa „śmierć” — tyle i tyle rubli, tyle i tyle kopiejek... W drukarni czerczy pracują nad składem. Korektorzy bacznie czuwają. by do nazwiska nie zakradł się błąd... I tajemnica długich miesięcy, spędzonych w celi więziennej, zagadka młodego życia bezpowrotnie zniszczonego, historia dni bez nadziei i nocy bez snu — wszystko to mieści się w ramach drobnego ogłoszenia, nie większego niż

anons o sprzedaży pianina lub wynajęciu lokalu.

Niektóre ogłoszenia powtarzają się codziennie, monotonne w swej groźbie, rozpaczliwe w swej beznadziejności.

Jakakolwiek wiadomość... za wynagrodzeniem...

Inni zdobyli już jakieś strzępy wiadomości, jakieś ochłapy prawdy. Ktoś u nich był, ktoś wiedział cokolwiek, ale jego nazwisko i adres są nieznane. Potem przyszedł ktoś inny. Może się znają, może zdołają wspólnie coś ustalić? I w gazecie zjawia się ogłoszenie, świadczące, iż życie bywa niemniej fantastyczne niż pomysły powieściopisarzy.

PAN, który był dnia 4 sierpnia przy ul... z wiadomością od pewnego szczupłego, wysokiego męż-

czyzny — proszony jest bardzo o zgłoszenie się...

WYSOKI BRUNET, w butach z cholewami, z którym widziałam się na przystanku...

PAN, z którym rozmawiałam w w więzieniu przy ul. Łackiego, zechce się zgłosić...

Tych wszystkich ogłoszeń nie należy i nie wolno pomijać. Nieraz przez nieuwagę przechodzi ktoś obojętnie obok czyjejś tragedii, czyjejś rozpacz i niepewności; podczas gdy mógłby udzielić jakiegoś szczegółu, który w połączeniu z innymi wiadomościami pozwoliłby może dojść do prawdy. Każdy, najdrobniejszy nawet szczegół ma znaczenie dla osób, dręczonych niepokojem o losy swoich najbliższych.

Więści z kraju

Na scenach Warszawy

Jesienny sezon teatralny w Warszawie zapowiada się bardzo interesująco. „Nowości” pod kierownictwem p. T. Ortyma, europeizują się coraz bardziej.

Najchlubniejszą pozycją tego teatru jest świetny balet, który do ubiegłej niedzieli występował gościnnie w Krakowie. Primabalerina Stanisława Selmówna, oraz tancerki Olga Glinkówna, Henryka Stankiewiczówna, Wanda Jędrzejakówna, Natalia Zukow i Stanisława Perzanowska, wspólnie z baletmistrzem Ostrowskim i tancerzami T. Wolińskim oraz K. Maciaszczykiem — tworzą dobrany i wartościowy zespół, który z miejsca podbił publiczność krakowską. Obecnie, po przeprowadzeniu remontu w „Nowościach”, ten miły teatrzyk, tak bardzo związany z tradycjami starej i nowej Warszawy, upodobniony zostanie do nowoczesnych music-hall’ów zagranicznych.

Miłośnicy śpiewu, humoru, skeczów i baletu groteskowego znajdują to wszystko w nowym teatrzyku „Maska”, otwierającym się w połowie września w dawnym lokalu „Tomboli”. Ozdobą zespołu jest tutaj Lucyna Szczepańska, zwana „słownikiem Warszawy”. Jej partner T. Zakrzewski, oraz artyści: H. Chodakowska, N. Czarska, S. Jaworski i Z. Rakowiecki, wraz z reżyserem Zdzitowieckim, są dobrze znani

publiczności warszawskiej. Poza tem w „Masce” ma wystąpić chór Juranda.

W kabarecie „UI” występują tak świetni artyści, jak Kazimierz Junosza-Stępski (od dawna uśmiercony przez plotkarzy lwowskich...), Maria Chmurkowska oraz Józef Węgrzyn (również skazany na śmierć przez trybunał pantoflowy...).

Publiczność warszawska, która tak ceni wysoki poziom literacki na swoich scenach i scenkach — ucieszy się niewątpliwie z powrotu do Warszawy Janusza Minkiewicza, świetnego poety-satyryka. Zapowiadana przezeń współpraca z teatrykami wprowadzi do repertuaru nowe dodatnie pozycje.

Miłośników baletu oczekują bardzo miłe niespodzianki. W „Nowościach”, prócz omówionego już zespołu, ujrzą oni świetny duet tancerzy Heinricha i Prokopia, kówny zaś w balecie Pianowskiego wystąpi primabalerina Olga Sławska.

Jak widzimy, dyrekcje teatrzyków warszawskich starają się przyrządzić stawę dla wybrednych smakoszy.

Rozpoczęcie roku szkolnego

Rok szkolny dla uczniów i uczniów szkół powszechnych rozpoczął się w dniu 1 września we wszystkich miastach Gub. Gen. uroczystymi nabożeństwami w kościołach.

Mała groteska

Osoby: On (w binoklach, lekko łysiejący, o wyglądzie trochę zaspianym). Ona (udaje młodą i ładną wrażeń). Miejsce akcji — ławka w parku.

Ona Jak panu już mówiłam, jestem kobietą niezrozumianą...

On Tak, tak...

Ona Nikt nie próbował jeszcze przekroczyć progu mego serca.

On O...

Ona Jestem bardzo samotna i opuszczona. Jestem zameżną, a jednak...

On Nie rozumiem!

Ona Niestety tak. Widzę, że pan jest zdumiony moimi słowami, ale zrozumie mnie pan, kiedy mu wszystko opowiem.

On Tak, tak...

Ona Mego męża tu niema. Od lat jest daleko...

On (ze zwiększającym się zainteresowaniem). Wyjechał?

Ona Tak. Jest w Japonii. Tysiące kilometrów dzieli nas od siebie.

On (z coraz większym zainteresowaniem.) W Japonii...

Ona Tak.

On To jest rzeczywiście bardzo daleko. Ale pisuje przecież do pani?

Ona O tak, pisuje, nawet bardzo często pisuje. Ale co znaczą listy!

On O, proszę tak nie mówić!

Ona Ach, gdyby się ktoś znalazł, kto potrafiłby osłodzić godziny mojej samotności...

On (z namysłem, cokolwiek zażenowany). Szanowna pani, chciałbym panią o coś prosić, ale nie mam odwagi. Wiem, że to nieładnie z mojej strony tak wyzykiwać okoliczność, że mąż pani jest w Japonii.

Ona Ach!

On Widzi pani, ja... mianowicie... jestem filatelista.

Ona (w braku encyklopedii) O, pan się robi gorszym, niż pan jest w rzeczywistości.

On Niestety, jestem rzeczywiście filatelista. I z drżącym sercem proszę panią o znaczki pocztowe z listów jej męża z Japonii.

Ona Co za bezczelność! (wstaje wzburzona). Ty... ty... filatelisto!...

H. B. W.

Sknera i koń

Ze dużo koń żarł siana, sknera bardzo biadał
I chciał go przyzwyczaić, aby nie jadł.
Zatem żreć mu nie dawał ni owsa, ni siana,
Toteż zdechło konisko raz
pewnego rana.

— Szkoda! Właśnie mi wtenczas zdechł koń — zaczął biadać —
Kiedym dobrze przyrządził go już
nie nie jadać.

Wypędzenie diabła

(Opowiadanie)

Przyjaciel mój, wędrowny aptekarz, opowiadał mi następujące wydarzenie.

Było to wówczas, gdy włóczyłem się jeszcze koło Morza Czarnego, po równinie, gdzie jak okiem sięgnąć faluje żółta kukurydza. Rankiem wylazłem z siana — ach, co to było za nędzne, brązowe siano! — minąłem dom z gankiem jakiegoś chłopiny i szedłem dalej po gościńcu, ku północy, aż raz, pewnego dnia czerwcowego ujrzałem na widnokręgu sine lasy karpackie. Przedtem miałem jeszcze niejedną przygodę w Bukareszcie, potem na terenach nartowych Ploestii. Ale to były przygody wesole, które opowiem innym razem. Dziś bowiem, Bóg wie dlaczego, przyszła mi na myśl Marioara. Historia ta prześladowała mnie często przez trzydzieści lat z górą, i nie jest łatwa do opowiedzenia. Ale teraz muszę opisać wszystko po kolei, tak, jak było.

Jestem aptekarzem, magistrem. Jeździłem zarówno ojciec jak dziad byli pigularzami, to syn kręci pigułki już

niejako ze swego nawyku. Ale ja nie żyłem się całkowicie z tą spokojną nauką. Od czasu do czasu wyrwiałem się od niej i w ten sposób rozpoczął się mój żywot włóczęgi nad Morzem Czarnym.

Właśnie gdy spódnie moje już były w strzępach, przedarłem się przez przełęcz karpackie, pełne świerków i chłodu, i doszedłem do pierwszej miejscowości, leżącej jeszcze wysoko w górach, z kapeluszem w ręku wytarłem obuwie przed miejscową apteką. Nie mogłem iść dalej. Miałem brzuch pusty, jak balon. Zarost puścił mi się gęsty i aptekarz, ujrawszy mnie, powiedział:

— Nie wygląda pan na kogoś z naszego bractwa. — Ale potem roześmiał się i tym śmiechem ujął mnie sobie. Ten pigularz wydał mi się człowiekiem mojego pokroju. Nazajutrz więc stałem w starym garniturze pryncypała za ladą i oczekiwałem klientów. Miejscowa ludność była to pocztowi kmiotkowie, którzy chodzili w łapciach, mężczyźni w białych, skórzanych kamizelach, a dziewczęta w długich aż do kostek

białych koszulach, przepasanych z przodu i z tyłu kolorowymi pasastymi fartuchami.

Nigdy nie mogłem ścierpieć pisma lekarzy na receptach. Może w tym tkwił właściwy powód mojej żyłki włóczęgowskiej. Tu jednak rzadko spotykałem się z ich łacińską magią. Tu wchodziłi chłopci i krejąc w ręku czapki jak modlitewnik, żądali n. p. „sada z wisielca”. Wówczas nie zbywaliśmy ich śmiechem, lecz zdejmowaliśmy z półki słój ze szmalcem, i zagłębialiśmy tajemniczo łyżkę w miękkim tłuszczu, mówiąc:

— Dobrze trafiłeś przyjacielu. To sadło otrzymaliśmy właśnie wczoraj z sądu. Towar świeży, pochodzi od wielkiego grzesznika.

— Czy pomoże na rwanie w krzyżach? — upewniał się chłop.

— Pokaż! — mówiłem. Kmiolek wyciągał koszulę ze spodni i obnażał plecy. A ja waliłem w nie pięścią tak, że mu oczy na wierzch wychodziły.

— Przyjacielu — mówiłem. — Najwyższa pora. To sadło jest właśnie odpowiednie. Kupujcie więc. — I chłop, zapłaciwszy, wychodził.

Oszustwo?... Wcale nie. Bo szmaliec świński prawie zawsze pomagał.

Jeżeli kiedyś nie podzielał, sięgałem znów po słój ze szmalcem, mówiąc:

— Dlaczego mi nie wyjaśniłeś dokładnie, na jaką chorobę pleców cierpisz, ośle jeden. Najstosowniejsze dla ciebie będzie mrówcze sadło. — I ponownie zatapiałem łyżkę w szmalcu. Płacił, wychodził, i tym razem pomagało.

Ale, jak już wspominałem, Marioara była diablo dorodną gospodynią, która obyczajnie chadzała do kościoła, do obory i na pole, ale z tyłu za mną nieraz się oglądała. A ponieważ w czasie moich wędrówek długo byłem samotny między lasami a kukurydzą, dostałem piekielnej gorączki, i napewno nieszczęście pomieszałbym mrówcze sadło z sadłem wisielca, gdyby jedno i drugie nie znajdowało się w tym samym słoju. Znów spadłem z ciała i odezwała się we mnie żyłka włóczęgi, aż pewnego razu pryncypał wziął mnie za ucho i zażądał, abym mu wyłożył kawę na ławę. Wykręcałem się jak piskorz, ale on i tak zmiarkował, skąd wiatr wieje i uderzając mnie ręką po ramieniu rzekł:

— Nic łatwiejszego!...

Wówczas uknułszy plan, nad

który nie ma lepszego, jeśli chodzi o zjednanie sobie kobiety. Nocą przeleźliśmy przez płot, okutani w białe prześcieradła, jak duchy albo upiory. Pod prześcieradłami każdy miał szkopek, który trzymał z daleka od siebie, aby nie sprawić najłżejszego szmeru. Znalazłszy się na obejściu ciepłej wódki, zakradliśmy się szybko do obory i wydoiliśmy niegodziwie trzy krowy do ostatniej kropki. To samo robiliśmy przez trzy dni. Po tym cała wieś została zrewolucjonizowana. Przyszedł pop z kadzielnica i kropidłem, przeżegnał się i piorunował, tyłał oczami i wreszcie przyjął śniadanie, które mu wdowa z pocałunkiem ręki postawiła. Ale krowy nadal nie dawały mleka, więc nazajutrz zjawił się znów. Przyłożyliśmy nosy do płota i przypatrywaliśmy się, jak egzorcyzmował oborę i krowy i wreszcie groził sąsiadom, tak, że chłopci zaczęli podejrzywać, że czarownica mieszka zaraz na prawo, po drugiej stronie domu. Marioara stała tam z czerwonymi od płaczu oczami, a mnie rozpierała liłość i serce biło mi głośno o łaty płotu. Wewnątrz jednak pokładałem się od śmiechu.

(Dokończenie nastąpi)

